

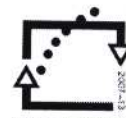
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

UNIVERSITAS
OSTRAVIENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Validace produktů projektu
Kompetence absolventů OU zaměřené na rovnost příležitostí na trhu práce,
reg. číslo CZ.1.07/2.2.00/15.0456

Název předmětu: Úvod do disability studies

Jméno a příjmení hodnotitele, tituly: Mgr. et Mgr. Jitka Nelb Sinecká, PhD.

Pracoviště hodnotitele: Syracuse University, New York, USA

1. Silné stránky předmětu (syllabus, opora, LMS)

Syllabus:

Syllabus je stručný, velmi dobře srozumitelný, vyvážený co do popisu obsahu předmětu, povinné i doporučené literatury, výběru témat jednotlivých přednášek. Syllabus představuje v ČR dosud nevyučovaný předmět, je tedy inspirován zahraničními syllaby i kurzy, a jeho plná funkčnost a aplikovatelnost na české prostředí se ukáže časem. Z hlediska oboru disability studies v syllabu nechybí žádné klíčové téma, které by mělo být přednáškami pokryto. Syllabus je velmi aktuální, neboť pracuje s nejnovější literaturou.

Rozšířený syllabus:

Velmi přehledný, jasný, detailní, vysvětlující, obsahující odpovědi na všechny možné otázky. Nenechává místo pochybnostem, vše do podrobnosti zodpovídá a popisuje doporučené postupy pro studenty například při psaní odborné eseje, při vypracování korespondenčního úkolu, při samostudiu literatury či hledání zdrojů a textů.

Opora:

Skripta Úvod do disability studies jsou jedinou ucelenou publikací tohoto druhu na toto téma v češtině, jejich přínos je tedy nevyčísitelný. Skripta jsem s autorkou již konzultovala po odborné stránce v době napsání a opatřila jsem je řadou poznámek a rad, jež autorka z velké míry následovala již před jejich publikací.

Opora je velmi dobře organizovaná a ke snadnějšímu studiu používá ikony jako klíčová slova, pojmy k zapamatování, příklad, či shrnutí, a tak usnadňuje studentům navigaci i učení. Opora pokrývá klíčové okruhy a témata pro obor disability studies, jako je historie, teoretický rámec, a dále pak společenské, politické a kulturní aspekty zdravotního postižení, včetně vzdělávání, práva, postižení v médiích či v lingvistice. Skripta nepokrývají postižení po zdravotní stránce, například rehabilitační modely, asistenční a kompenzační pomůcky, atd., považuji ale za důležité studentům vysvětlit, proč tento aspekt v oboru disability studies chybí a tudíž není součástí studijní opory. K napsání

opory byla použita nejsoučasnější česká a zahraniční dostupná literatura, i po této stránce lze oporu hodnotit pozitivně.

LMS:

Nebyla zpracována.

Pilotáž:

Pilotáž přinesla ohlasy prvních studentů, kteří předmět absolvovali. Tyto ohlasy byly pozitivní i negativní, což hodnotím jako silnou stránku, neboť se podařilo získat škálu názorů. Hodnocení kurzu bylo vesměs kladné. Negativní ohlasy mohly jít za rámec dvou oblastí, což bylo změnit hodnocení kurzu ze zápočtu na zkoušku a méně teorie a povinné literatury, a mohly navrhnout konstruktivní řešení a i pozitivně kritizovat kurz. Oceňuji dotazy tážající se na propojení praxe s teorií a využitelnost poznatků z tohoto kurzu v praxi. Jedna z otázek se také mohla tázat na sylabus, nikoli jen rozšířený sylabus.

2. Slabé stránky předmětu (sylabus, opora, LMS)

Sylabus:

V sylabu je třeba několika lingvistických úprav – viz níže v doporučeních. Za slabou stránku považuji nemožnost výběru, jakou formou student kurz absolvuje, ať se jedná o způsob výuky (vedle klasické ústní přednášky a diskuzí lze umožnit elektronické individuální samostudium), či o způsob závěrečného zkoušení. Zejména zde si myslím, že pouze jedna možnost závěrečného hodnocení neodpovídá poslání oboru disability studies, kterým je snaha o odstranění bariér většinové nepostižené společnosti. Sylabus by měl mít na samý závěr odstavec, kam se student může obrátit, pokud potřebuje pomoc a podporu z důvodu různého postižení.

Rozšířený sylabus:

Literatura není řazena abecedně. Známkování po dvou bodech se zdá nepřehledné, jasnější by bylo po desítkách, případně po pěti bodech.

Opora:

Vždy by mohlo být napsáno více, podrobněji, šířeji. Pro účely uvedení do disability studies a pro seznámení se s problematikou disability považuji oporu za zcela dostačující a vyváženou, jak po teoretické tak aplikované stránce. Autorce jsem již dříve navrhovala změnit některé pojmy, jako například advokacie či asistivní pomůcky, jedná se o příliš přesné překlady z angličtiny, které v češtině nefugují. Také jsem doporučila vysvětlit některé pojmy, které se v opoře vyskytnou jednou či vícekrát, ale nikde nejsou vysvětleny, jako liminalita, stigmatismus, paternalismus, ableism. Tyto úpravy by bylo vhodné udělat pro další vydání skript. Kapitulu o tom, jak se termín postižení používá v jazyce a jak se dá jazykem diskriminovat, bych posuula na samý začátek skript, neboť studenti by se nejprve měli naučit o postižení korektně mluvit, než se dozvědí jiná fakta a zajímavé informace.

LMS:

Nebyla vytvořena.

3. Navržená zlepšení a doporučení vzhledem k silným a slabým stránkám a k evaluaci pilotáže

Sylabus:

Přejmenovat anglický název kurzu na Introduction to Disability Studies. Z Obsahu předmětu smazat z první věty „se zaměřením na zdravotní postižení“ - zdá se nadbytečné a zcela nekoresponduje s dis/abilitou, která zahrnuje nemoci, vady, postižení, handikepy. Požadavky na studenta by mohly být rozšířeny tak, aby zahrnovaly více možností, ze kterých si student vybere a nemá jen omezenou možnost finálního testu a odborné eseje. Disability Studies je o odlišnostech a rozdílnostech, a každému studentu vyhovuje i jiný způsob studia, výkladu, zkoušení. Příliš velká obtížnost a časová náročnost odborné eseje a korespondenčního úkolu se ukázala i v pilotní studii, kde studenti těmito dvěma dali vůbec nejméně bodů (s těmito dvěma oblastmi měli nejvíce problémů). Řešením by tedy bylo dát výběr z možností, v jakém formátu chtějí studenti výsledky své práce a své poznatky na závěr prezentovat, např. formou prezentace PPT, videa, písně, klasické psané eseje, plakátem, ústní přednáškou, atd. V přehledu probírané látky změnit bod 6. a 10. Aa místo „V tom“ formulovat „, včetně..“. Co znamená DfA? V bodě 11. chybí tečka na konci věty. Bod 12. Asistivní technologie by česky zněly lépe jako „asistenční pomůcky a technologie“ nebo „Asistenční a kompenzační pomůcky“.

Rozšířený sylabus:

Kromě výše uvedených doporučení k sylabu bych navrhla seřadit seznam doporučené literatury abecedně. Hodnocení bych doporučila změnit tak, aby celkový počet bodů, které mohou studenti dostat, byl 100. Lépe to vypadá a lépe se počítá, na kolik procent student úkoly a kurz splnil a co za známku dostane (při klasifikovaném zápočtu či zkoušce).

Opora:

V současné podobě není potřeba studijní oporu předělávat, doplňovat, rozšiřovat či jinak měnit. Pokud by se v budoucnu uvažovalo o navazujícím kurzu či kurzu rozšiřujícím problematiku pokrytou v Úvodu do disability studies, navrhovala bych rozčlenit kapitolu K historii zdravotního postižení, kde je v jednom celku pokryta celá historie do 20.století, a také více specifikovat kapitolu Významné osobnosti se zdravotním postižením, kde by se jednotlivci dali zvláště popsat v podkapitolách. Pro případné další a doplňující vydání studijní obory bych navrhovala přesunutí kapitoly Jazykové aspekty zdravotního postižení na začátek celé studijní opory. Dále bych podrobněji vysvětlila některé pojmy, které se v textu vyskytují (viz slabé stránky opory) a věnovala bych více místa jejich teoretickému zakotvení.

Pilotáž:

Doporučuji, aby některé otázky v dotazíku hodnotícím kurz byly změněny. Například přidala bych otázku tážající se na sylabus, nejen rozšířený sylabus. Aby bylo možné objektivně zjistit, co se studentům nelíbí a co by změnili, je potřeba se neutrálně zeptat. Dvě otázky byly totiž navádějící, ptaly se na změnu hodnocení kurzu ze zápočtu na zkoušku a také, zda teorie a povinné četby není moc. Tyto otázky se zdají poněkud navádějící a možná by bylo dobré formulovat je neutrálněji či přidat otázku tážající se po jakékoli negativní zkušenosti či změně, kterou by si studenti přáli.

4. Závěry ve vztahu k trvalé udržitelnosti

Kurz Úvod do disability studies je ve své podstatě nenahraditelný, neboť je jedinečný a pro české prostředí velmi inovativní. Podobá perspektiva a pohled na zdravotní postižení v žádném jiném oboru ani předmětu neexistuje. Domnívám se tedy, že Úvod do disability studies by měl zůstat nedílnou součástí programu a navíc by měl být rozšířen o další specifitější kurz, jako například Postižení v současné kultuře, Postižení a jiné menšinové aspekty (gender, pohlaví, rasa, třída, náboženství, etnicita), Postižení, vada, hendikep, Institucionalizace a lidé s postižením, Postižení a právo, a tak dále. Kurz by jako takový rozhodně měl mít své trvalé místo v nabídce kurzů na OU.

Analyzováno z pohledu: externího evaluátora

Ostatní účastníci evaluačního semináře: viz. prezenční listina

V Ostravě dne 17.1. 2013

Mgr. et Mgr. Jitka Nelb Sinecká, Ph.D.

.....

Ing. Zdeňka Telnarová, Ph.D.

.....